

Datum: 16.10.2015
Medij: RTS1
Emisija: Jutarnji program/RTS
Autori: Biljana Bojković
Teme: Etnografski muzej Srbije

	Početak	Trajanje
Emisija	16.10.2015 06:00:00	195:00
Prilog	16.10.2015 08:30:00	5:03

Naslov: Srbija u I Svetskom ratu

3335

Biljana Bojković, novinar:

Sa prvim bombama na Beograd su se obrušile senke straha i neizvesnosti. Svakodnevni život se u gradovima tokom ratnih godina pretvara u agoniju i preživljavanje. Čime su bili ispunjeni dani jedne gradske porodice, otkriva dnevnik koji je Natalija Arandelović, supruga oficira i majka petoro dece redovno vodila od 22. oktobra 1915. godine do 19. oktobra 1918. godine.

Vesna Bižić Omčikus, etnolog u Etnografskom muzeju:

U njenom dnevniku se spominje da je i u tri sata ujutru morala da ustane da bi otišla po mleko. A zatim je nastavljala dalje da se snađe za drva, za ogrev i za hranu.

Novinar:

"Na pijaci ničeg nema. Sve se to rekviriralo. Jedan piljar reče kako ćemo strašno oskudevati u namirnicama, jer im je zabranjeno donositi namirnice. Moraju na kulu".

Božica Mladenović, istoričarka:

Uglavnom se najviše porodice hrane hlebom i to kukuruznim hlebom. Pšenični hleb je zaista izuzetak i to uglavnom samo za velike praznike kao što je Uskrs. Zatim tu je razno povrće, ono kojim se i mi danas hranimo. A meso, slanina i mlečne prerađevine, to je bilo bogatstvo jedne porodice.

Novinar:

Kako su dani prolazili u celoj Srbiji je počela da se oseća nestašica hrane i život je postao borba za opstanak.

Vesna Bižić Omčikus, etnolog u Etnografskom muzeju:

Zapravo najveći strah je bio od gladi i ona nije prezala ni od kakvih kombinacija i mogućnosti samo da bi došla do hrane, a pre svega za svoju decu.

Božica Mladenović, istoričarka:

Gradsko stanovništvo se snabdevalo preko legitimacija za ishranu i u tim legitimacijama je najbitnije bilo koliko se članova porodice nalazi u okviru jedne porodice. Zatim je svaki član porodice imao određen broj grama hleba i svih ostalih namirnica.

Novinar:

Bilo je važno da deca ne budu gladna, da im odeća bude bar zakrpljena, ali ni obrazovanje nije smelo da se zapostavi. Natalija je u dnevniku zabeležila dan kada su njena deca počela da uče strane jezike.

Vesna Bižić Omčikus, etnolog u Etnografskom muzeju:

Podrazumevalo se da porodice, elitne porodice kojima je i ona pripadala, govore francuski. I ona nije želela da njena deca ne nauče francuski i da ga ne znaju. Takođe, ona spominje da deca idu i na časove klavira, a posle su i škole počele da rade.

Novinar:

Za vreme okupacije škole su bile pod kontrolom austro-ugarske vojne vlasti, tako da je nastavni program bio izmenjen.

Božica Mladenović, istoričarka:

U tim školama je ćirilica bila apsolutno zabranjena. Pisalo se latinicom.

Novinar:

Rat se na svaki način uvukao u život gradske dece. Čak su se i igrali drugačije.

Božica Mladenović, istoričarka:

Međutim, sada su se razvile neke druge igre kojima se dokazivala hrabrost. Pa, su se tako dečaci prosto takmičili ko će bolje da pozdravi nekog neprijateljskog vojnika. I kad ga pozdravi, kad mu okrene leđa, da mu, kako su govorili, da mu naprave nos kad ih ne vidi.

Novinar:

I stariji su bojkotovali okupatore. Bilo je društvenog života, ali su mnogi poput Natalije odbijali da se druže sa neprijateljima.

Vesna Bižić Omčikus, etnolog u Etnografskom muzeju:

Ona u dnevniku kaže, gde su oni naši lepi balovi u Oficirskom domu, gde su oni naši dočeci Nove godine, sve je to nestalo, sve je to propalo.

Božica Mladenović, istoričarka:

Bilo je i pozorišnih predstava, bilo je i igranki, balova, ali te igranke i balovi su uglavnom bili mesto

Datum: 16.10.2015
Medij: RTS1
Emisija: Jutarnji program/RTS
Autori: Biljana Bojković
Teme: Etnografski muzej Srbije

	Početak	Trajanje
Emisija	16.10.2015 06:00:00	195:00
Prilog	16.10.2015 08:30:00	5:03

Naslov: Srbija u I Svetskom ratu

539

okupljanja austro-ugarskih oficira.

Novinar:

Dok srpski izvori navode kako su žene bile odane i smerne, u austro-ugarskim beleškama nalaze se drugačiji podaci.

Božica Mladenović, istoričarka:

Nalazimo podatke da su se pojedine srpkinje zaljubljivale u austro-ugarske vojnike i to uglavnom one koji su bili južnoslovenskog porekla. Pa i nailazimo na podatke da je postojala i prostitucija.

Novinar:

Moral je bio na teškom iskušenju. Snalazio se ko je kako umeo. Bitno je bilo preživeti i dočekati oslobođenje koje je ipak sve promenilo.

